Lieta Nr.11520019314

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 26.maijā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese I.Ādamsone-Struža
piedaloties prokurorei J.Daščenko,
aizstāvei /pers. A/
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu, kurā **/pers. B/, personas kods /personas kods/** (turpmāk-apsūdzētais), apsūdzēts pēc Krimināllikuma (turpmāk-KL) 260.panta trešās daļas, un tiesas izmeklēšanā tiesa

k o n s t a t ē j a

Apsūdzētais 2014. gada 10.martā, laikā ap plkst.16.54, noziedzīgi pašpaļāvīgi pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu (turpmāk-CSN) 4., 10., 34., 38.4., 39.1.2., 112. un 121.3.punktā noteiktās prasības, atrodoties alkohola ietekmē, ar alkohola saturu asinīs 2,18 ‰, Ķekavas novadā, apdzīvotā vietā „Baloži", pa Rīgas ielu, vadīja transportlīdzekli automašīnu Mercedes Benz CL500 ar v.n.z. /TL numurs/, vieglprātīgi uzskatot, ka kaitīgās sekas neiestāsies, būdams ceļu satiksmes dalībnieks, nerīkojās tā, lai neradītu ceļu satiksmei bīstamas vai traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, nedarīja visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, neizvēlējās braukšanas ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus, iebraucot Rīgas likumā pa labi pie mājas Nr.3, nesamazināja braukšanas ātrumu, veica priekšā braucošās automašīnas Volvo ar v.n.z. /TL numurs/ apdzīšanu, nepārliecinoties par to, ka netiks traucēti pretī braucošie transportlīdzekļi, tādējādi radot citiem ceļu satiksmes dalībniekiem bīstamu situāciju, kā rezultātā izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, apsūdzētā vadītajai automašīnai Mercedes Benz CL500 ar v.n.z. /TL numurs/, iebraucot pretējā virziena braukšanas kustības joslā, kur izraisīja frontālu sadursmi ar automašīnu Mercedes Benz A140 ar v.n.z. /TL numurs/. Sadursmes rezultātā automašīna Mercedes Benz A140 ar v.n.z. /TL numurs/ tika uztriekta ar labo sānu aiz automašīnas Mercedes Benz A140 ar v.n.z. /TL numurs/ braucošās automašīnas Toyota RAV ar v.n.z. /TL numurs/ priekšdaļai. Pēc sadursmes ar automašīnu Mercedes Benz A140 ar v.n.z. /TL numurs/ automašīna Mercedes Benz CL500 ar v.n.z. /TL numurs/ ar priekšdaļu ietriecās aiz automašīnas Toyota RAV ar v.n.z. /TL numurs/ braucošajai automašīnai Audi A6 Avant ar v.n.z. /TL numurs/ kreisajos sānos.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā automašīnas Mercedes Benz A140 ar v.n.z. /TL numurs/ vadītājai /pers. C/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami cietušās dzīvībai.
Ar savu rīcību, pārkāpjot CSN 4., 10., 34., 38.4., 39.1.2., 112. un 121.3.punktā noteiktās prasības, vadot transportlīdzekli, atrodoties alkohola ietekmē un tā rezultātā nodarot cietušajai smagus miesas bojājumus, apsūdzētais izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts KL 260. panta trešajā daļā.

Tiesas sēdē apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, paskaidrojot, ka ir saprotama pierādījumu pārbaudes neveikšanas būtība un procesuālās sekas. Nožēlo izdarīto. Ir izmaksājis cietušajai morālā kaitējuma kompensāciju 6000 EUR (lietas 94.-99., 144.-145.lapa).

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzina sevi par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts KL 260.panta trešajā daļā, un lietas materiālu pārbaudes rezultātā iegūta pārliecība, ka tie apstiprina apsūdzētā vainu, prokurore neiebilda pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma (turpmāk-KPL) 499.pantu, tiesas sēdē pieņemts lēmums neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Sakarā ar to, ka cietusī tiesas sēdē pieteica kaitējuma kompensāciju, kuras apmēram apsūdzētais piekrita daļēji, (atzina 7000 EUR), tiesa saskaņā ar KPL 499.panta otro daļu, ņemot vērā to, ka kaitējuma kompensācijas apmērs neietekmē noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju, tiesa nolemj veikt pierādījumu pārbaudi tikai jautājumā par kompensācijas apmēru.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina krimināllietā ir pierādīta, un saskaņā ar KPL 527.panta trešo daļu spriedumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

Tiesa konstatē visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu, kvalificējošās pazīmes, lai apsūdzētā darbības atzītu par noziedzīgu nodarījumu un kvalificē tās pēc KL 260.panta trešās daļas.

Saskaņā ar KL 46.panta prasībām, sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.

Tāpat pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā arī KL 35.pantā definēto soda mērķi, kas ir aizsargāt sabiedrības drošību; atjaunot taisnīgumu; sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; resocializēt sodīto personu; panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Nosakot apsūdzētajam soda veidu, atbilstoši KL 46.panta otrajai daļai, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar KL 7.pantu apsūdzētā izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas pieskaitāms pie smagiem noziegumiem.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka viņš dzimis /datums/Rīgā, Latvijas pilsonis, deklarētā un vienlaikus faktiskā dzīvesvieta /adrese/, ar augstāko izglītību, šobrīd nestrādā, pensionārs, precējies (lietas 29., 30., 143.lapa). Administratīvos pārkāpumus nav izdarījis (lietas 24.lapa). Nesodīts (lietas 31.lapa, Tiesu informatīvās sistēmas dati).

Nosakot apsūdzētajam soda veidu, atbilstoši KL 46.panta trešajai daļai, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar KL 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli atzīstama savas vainas atzīšana, izdarītā nožēlošana un tas, ka ir labprātīgi samaksājis cietušajai kaitējumu 6000 EUR apmērā.

Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņas atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*sk. Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr.SKK-232/08).*

Saskaņā ar KL 48.panta nosacījumiem atbildību pastiprinoši apstākļi netika konstatēti.

Ņemot vērā minētos apstākļus, noklausoties apsūdzētā paskaidrojumus, izvērtējot prokurores viedokli par soda noteikšanu brīvības atņemšanas veidā atbilstoši KL 260.panta trešās daļas sankcijai, tiesa uzskata, ka soda mērķi, sodīt apsūdzēto par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, var panākt, nosakot brīvības atņemšanas sodu. Turklāt tas ir vienīgais paredzētais soda veids par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Izvērtējusi lietas apstākļus, noziedzīgā nodarījuma raksturu, vainīgā personību, apsūdzētā atbildību mīkstinošos apstākļus un to, ka atbildību pastiprinošie apstākļi netika konstatēti, apsūdzētais savu vainu atzina un izdarīto nožēloja, labprātīgi līdz tiesas sēdei samaksājis cietušajai kaitējumu 6000 EUR, agrāk nav sodīts, tiesa atrod par iespējamu piemērot KL 55.panta nosacījumus un brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, gūstot pārliecību, ka vainīgais turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

Izvērtējusi apsūdzētās personību raksturojošas ziņas un lietas apstākļus kopumā, tiesa neatzīst par lietderīgu papildsoda mantas konfiskācijas noteikšanu pēc KL 260.panta trešās daļas, jo nav konstatēta apsūdzētajam piederoša manta.

Tiesa, nosakot soda apmēru, ņem vērā KL 260.panta trešās daļas redakciju, kas bija spēkā uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi, tādējādi ievērojot KL 5.pantā noteikto.

Lai sekmētu sprieduma izpildi, apsūdzētajam uzlikt par pienākumu desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās pieteikties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā filiālē pēc deklarētās dzīvesvietas.

Lemjot jautājumu par papildsoda, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas - piemērošanas termiņu, tiesa izvērtē lietā konstatētos apstākļus, tajā skaitā diennakts laiku un vietu, kur izdarīts noziedzīgs nodarījums, to, ka administratīvā kārtā par transportlīdzekļu vadīšanu alkohola ietekmē, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promiles, ir paredzēta transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz četriem gadiem, un, izskatot krimināllietu, nodarījumam ir augstāka sabiedriskā bīstamība kā administratīvajiem pārkāpumiem. Apsūdzētajam noziegumа izdarīšanas laikā konstatētā alkohola koncentrācija asinīs 2,18 promiles (lietas 14., 16.lapa).

2014.gada 14.maijā apsūdzētajam piemērots papildus drošības līdzeklis, aizliegums vadīt visu kategoriju transportlīdzekļus (lietas 34.lapa).

Līdz ar to, tiesa lemjot par papildsoda, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas - piemērošanas ilgumu, ņem vērā, ka apsūdzētajam aizliegums vadīt visu kategoriju transportlīdzekļus piemērots jau 2014.gada 14.maijā.

Līdzīgi lēmusi Augstākā tiesa, norādot, ka nosakot sodu, tiesai jāņem vērā fakts, ka ar procesa virzītāja lēmumu personai bija noteikts aizliegums vadīt visu veidu transportlīdzekļus. (..). Turklāt papildsoda izciešana tiks uzsākta pēc sprieduma stāšanās spēkā. Krimināllikuma normas nenoteic, ka pirmstiesas kriminālprocesā piemērotais tiesību ierobežojums būtu jāieskaita noteiktajā papildsodā, tomēr tiesām bija jāievēro KPL 1.pantā noteiktais šā likuma mērķis, t.i., jānodrošina efektīva KL normu piemērošana un krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē,
kā arī KPL 15.pantā garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu. (*skat. Augstākās tiesas 2015.gada 15.aprīļa lēmums lietā Nr.SKK-0067-15*).

2014.gada 14.maijā apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis, uzturēšanās noteiktā vietā un papildus drošības līdzeklis – aizliegums vadīt visu kategoriju transportlīdzekļus (lietas 34.lapa), kas tiesas ieskatā, lai nodrošinātu sprieduma izpildi, atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Lietā par cietušo atzīta /pers. C/ (lietas 63.lapa). Apsūdzētais cietušajai labprātīgi jau sedzis kaitējumu 6000 EUR apmērā (lietas 96.-99., 144., 145.lapa).

Cietusī tiesas sēdē pieteica kompensāciju 51 000 EUR, no kuriem 5000 EUR ir par nozieguma izdarīšanas smagumu un raksturu, 5000 EUR par nodarītajām fiziskajām ciešanām, 10000 EUR par paliekošajiem ķermeņa un sejas sakropļojumiem, 30 000 EUR par morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, par juridiskajiem pakalpojumiem 1000 EUR. Ņemot vērā, ka 6000 EUR cietusī jau saņēmusi no apsūdzētā, uztur pieteikumu 45 000 EUR.

Tiesa ņemot vērā, ka apsūdzētais cietušās kaitējuma kompensāciju atzina daļēji, pārbaudīja sekojošus pierādījumus:
-lēmumu par atzīšanu par cietušo (lietas 63.lapa);
-eksperta atzinumu Nr.11-1058, no kura izriet, ka cietušās miesas bojājumi varēja rasties 2014.gada 10.martā, procesa virzītājā lēmumā, cietušās iesniegumā un medicīnas dokumentos norādītā ceļu satiksmes negadījuma laikā. Iegūtie miesas bojāju ir pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem (lietas 80.lapa);
-eksperta atzinumu Nr.14-685, no kura izriet, ka automobiļa Mercedes Benz CL vadītāja rīcība, iebraucot pretējā braukšanas joslā un izraisot sadursmi ar pretim braucošo automobili Mercedes Bens A140, bija ceļu satiksmes negadījuma rašanās iemesls (lietas 90.-93.lapa);
-maksājuma uzdevumi, kas apliecina, ka apsūdzētais cietušajai pārskaitīja 3900 EUR (lietas 96.-99.lapa);
-maksājuma uzdevumu, kas kopsakarā ar augstākminētajiem maksājuma uzdevumiem, apliecina, ka apsūdzētais cietušajai izmaksāja kopā 6000 EUR (lietas 144.-145.lapa);
-tiesas sēdē iesniegto izziņu no apdrošināšanas kompānijas "Baltikums";
-tiesas sēdē iesniegtās kvītis par advokātes sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem (lietas 166.-167.lapa);
-2015.gada 18.maija izziņu no SIA Rīgas Stradiņu Universitātes Stomatoloģijas institūta,
Apdrošināšanas Baltikums 2015.gada 5.maija atbildi cietušajai (lietas 163.-164.lapa);
-2015.gada 19.maija izziņu no SIA Rīgas Stradiņu Universitātes Stomatoloģijas institūta (lietas 165.lapa);
-izziņu no VSAA par apsūdzēto (lietas 168.lapa);
-lēmumu no VSAA Nr.3/45724, no kura redzams, ka apsūdzētais ir pensionārs ar 139,64 EUR lielu pensiju (lietas 169.-170.lapa).

Tiesas sēdē cietusī liecināja, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma bija smagā stāvoklī slimnīcā. Avārijas rezultātā radušies fiziski kaitējumi - muguras problēmas, paliekoša zoda un sejas deformācija, bija nepieciešamas operācijas. Tagad nevar normāli atvērt muti deformētā zoda dēļ, bija iekšējā asiņošana vēdera rajonā. Nākotnē plānotas stomatoloģiskās operācijas. Joprojām viss sāp, it īpaši mugura. Morālais kaitējums izpaužas, ka atceroties tās dienas notikumu, sākas psihiski traucējumi, trīc rokas, kājas. Katru dienu, atceroties notikušo, ir psiholoģiskas bailes, kā arī bailes un uztraukums par to, ka kaut kas līdzīgs var notikt atkal. Šī iemesla dēļ bieži apmeklē psihiatru, kurš izrakstīja antidepresantus. Katru dienu domā par to, ka paliks sakropļota uz mūžu. Bija smagā stāvoklī pēc avārijas, uz dzīvības un nāves robežas. Draudēja letālas sekas. Jādzīvo ar šīm problēmām visu atlikušo dzīvi. Ir radušies paliekoši sakropļojumi, kas nav ārstējami - asimetriska seja, šuve uz vēdera, kura ir no krūtīm līdz jostas vietai, kājā ir dzelzis uz visu mūžu.
Ēst var ar apgrūtinājumiem, jo pilnībā nekad nevarēs atvērt žokli, kā arī asimetriju žoklim nevar labot. No apdrošināšanas kompānijas „Baltikums" cietusī saņēma atlīdzību 2600 EUR par materiālajiem zaudējumiem un no apsūdzētā saņēma 6000 EUR. No šīs naudas cietusī varēja segt ārstēšanos, jo apdrošināšanas kompānija ārstēšanās izmaksas ir gatava segt tikai pēc tiesas sprieduma. Vēlās saņemt kaitējuma kompensāciju 45 000 EUR, gan to, lai apsūdzētais izcieš sodu cietumā piecus gadus. Uzskata, ka pati nekad nevarētu izraisīt ceļa satiksmes negadījumu, jo automašīnu vada ļoti akurāti nepārkāpjot noteikumus.

Cietušās pārstāve /pers. M/ tiesas sēdē norādīja, ka cietusī bija uz dzīvības un nāves robežas. /pers. B/ nav tiesas zālē atvainojies cietušajai un šāda attieksme nav cilvēciska, un nav uzskatāma kā nožēla par noziegumu. Godīgums un taisnīgums brēc uz /pers. B/ par to, ko viņš ir izdarījis. Lūdz piemērot reālu brīvības atņemšanas sodu ne mazāku par 5 gadiem un pilnībā apmierināt pieteikto kaitējuma kompensāciju. Apcietināšanas gadījumā parasti parādās radinieki, kas tad arī samaksā atlikušo tiesas piespriesto naudu. Uzskata, ka tikai tad, kad /pers. B/ pašam būs slikti, kad cietumā viņu piekaus, tad viņš sāks domāt par to, ko viņš ir izdarījis. Daudzi cilvēki pie savām atziņām nonāk tikai cietumā. Taisnība uzvarēs vienalga. Ņemot vērā to, ka apsūdzētais kādreiz ir strādājis par kapteini uz kuģa, var atļauties segt kaitējuma kompensāciju lielākā apmērā, nekā jau sedzis. Informāciju par to, kur apsūdzētais strādā, redzēja krimināllietas materiālu kopijās.

Saskaņā ar KPL 351.panta pirmo daļu cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā.

KPL 350.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka kaitējuma kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Saskaņā ar KPL 351.panta pirmo daļu cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām — tikai jānorāda.

Tiesa atzīst, ka cietušās tiesas sēdē pieteiktā kaitējuma kompensācija ir apmierināma daļēji.

Tiesai nav šaubu, ka cietušajai ir nodarīts morālais kaitējums. Taču, morālais kaitējums ir jāvērtē ne tikai kā tiesības uz materiālu atlīdzību, bet arī kā morālais gandarījums, proti, kad par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vainīgā persona saņem likumā paredzēto sodu. Apsūdzētais par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir saņēmis likumā paredzēto sodu, kas arī jāvērtē kā morālais gandarījums cietušajai.

Tiesa norāda, ka izlemjot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, jāņem vērā, ka morālā kaitējuma atlīdzība neietver tādu kritēriju kā cietušā iepriekšējā labklājības līmeņa (mantiskā stāvokļa) nodrošināšana, jo ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisku tiesību vai nemantisku labumu aizskārumu. Tiesas ieskatā morālais kaitējums nav izsakāms mantiskās vērtībās un to nevar atlīdzināt kā zaudējumu. Morālais kaitējums ir personai piemītošu nemantisku labumu vai ar likumu aizsargātu interešu prettiesisks aizskārums, kas personai radījis ciešanas, pārdzīvojumus, sāpes.

Lai izvērtētu piespriežamā morālā kaitējuma apmēru, tiesa ņem vērā tiesu praksi, ievērojot cilvēktiesību principus un ievērojot saprātīguma un taisnīguma principu. Kā jau minēts, tiesu praksē nav precīzu instrumentu cilvēka ciešanu apjoma noteikšanai un tā pārvēršanai naudas izteiksmē.

Augstākās tiesas 2010/2011.gada pētījumā „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" norādīts, ka, lemjot par morāla kaitējuma kompensācijas apmēru, tiesai ir jāizvērtē cietušā pieteikums un jāņem vērā vairākus kritērijus, tai skaitā noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, kā arī tiesas praksi citos, jo sevišķi salīdzināmos gadījumos, kad atlīdzinājumam jābūt līdzīgam.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.pantu personai nodarītie zaudējumi iedalās materiālos zaudējumos un nemateriālos zaudējumos, un tieši:
1.Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zudumu, nāvi.
2.Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar cietušās personas fizisku traumu, cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti.
3.Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem nosaka Ministru kabinets.

MK 2004.gada 14.decembra noteikumi Nr.1008 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem", nosaka sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zaudējumu vai nāvi.

2005.gada 17.maija MK noteikumi Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" (kas bija spēkā CSNg laikā, jo ar 2014.gada 11.jūliju zaudējuši spēku), noteic, ka nosaka apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām cietušās personas fiziskas traumas, sakropļojuma, invaliditātes dēļ (..).

Ņemot vērā minēto, cietušās tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus par pieteikto kaitējuma kompensāciju, nodarīto miesas bojājumu raksturu, Augstākās tiesas 2010./2011.gada tiesu prakses apkopojumu „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" pielikumā Nr.3 noradīto, apsūdzētā jau samaksāto kaitējumu 6000 EUR, cietušās tiesības vērsties apdrošināšanas sabiedrībā MK noteikumos Nr.1008 un MK noteikumos Nr.331 noteiktajā apmērā, tiesa atzīst, ka no cietušās uzturētās nemantiskās kaitējuma kompensācijas 44 000 EUR apmērā, ir apmierināma 1000 EUR.

Tiesa uzsver, ka morālās kaitējuma kompensācijas samaksa ir noteikta kā gandarījums, un ir jāievēro samērīguma un taisnīguma princips un, morālā kaitējuma kompensācija ir tikai viens no kompensācijas veidiem un neaizstāj cietušajam nodarīto kaitējumu. Turklāt, nav pieļaujama vienas personas mantas palielināšanās uz otras personas rēķina. Līdz ar ko, kā arī pēc taisnīguma principiem un tiesiskās apziņas, tiesa kritiski vērtā cietušās pārstāves argumentu, ka apsūdzētais ir bijis kuģa kapteinis un tādēļ var atļauties samaksāt lielāku kaitējuma kompensāciju. Pēc cietušās pārstāves vārdiem secināms, ka kaitējuma kompensācija nav pamatota uz patiesām morālām ciešanām, bet ar mantkārīgu mērķi kopsolī ar atriebību.
Tiesa atzīst par pamatotiem un uz kriminālprocesu attiecināmiem izdevumus par cietušās pārstāves juridisko pakalpojumu sniegšanu 1000 EUR. Līdz ar ko, ievērojot augstākminēto, tiesa uzskata, ka cietušās pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmērs 45 000 EUR nav samērīgs un taisnīgs, un ir apmierināms daļēji 2000 EUR apmērā. Pārējā daļā kaitējuma kompensācija nav nosakāma. Šādu apmēru tiesa atzīst par pamatotu un samērīgu, atbilstošu tiesu praksei, kā arī ar individuālu pieeju lietas apstākļiem.

Saskaņā ar KPL 353.pantu kaitējuma kompensācija piedzenama no apsūdzētā.

Vienlaikus tiesa norāda, ka ja cietusī uzskata, ka ar šādu kompensācijas apmēru nav atlīdzināts viss viņai radītais kaitējums, saskaņā ar KPL 350.panta trešās daļas noteikumiem, viņai ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Turklāt tiesa norāda, ka likumdevējs jau ir izvērtējis soda bardzību par konkrēto noziedzīgo nodarījumu, nosakot to ar likumu, un soda noteikšanas kritērijus.

Jautājums par lietiskajiem pierādījumiem izlemjams KPL 240.panta noteiktajā kārtībā (lietas 191.lapa).

Lietas materiāliem pievienots CD-R ar 2014.gada 10.marta CSNg fotogrāfiju izdrukām, kas saskaņā ar KPL 240.panta pirmās daļas 5.punktu iznīcināms, kā lieta bez vērtības.

Arests apsūdzētā mantai nav uzlikts.

Lietā radušies procesuālie izdevumi 123,80 EUR par aizstāves /pers. A/ sniegto juridisko palīdzību apsūdzētajam tiesas procesā. Saskaņā ar KPL 368.panta pirmo daļu aizstāvja darba samaksa, kas izmaksāta no valsts līdzekļiem, piedzenama valsts labā no apsūdzētā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Atbrīvošanas pamatu no aizstāvja darba samaksas tiesas nesaskata.

Saskaņā ar KPL 240., 499., 511.-512., 514., 520., 527.-530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

atzīt /pers. B/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts KL 260.panta trešajā daļā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu **uz 4 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem 6 mēnešiem.**

Saskaņā ar KL 55.pantu brīvības atņemšanas **sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem.**

Atstāt negrozītu, piemēroto drošības līdzekli-uzturēšanās noteiktā vietā un papildus noteikto drošības līdzekli - aizliegums vadīt visu kategoriju transportlīdzekļus, līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Apmierināt daļēji cietušās /pers. C/ pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Piedzīt no apsūdzētā par labu cietušajai /pers. C/ kaitējuma kompensāciju 2000 EUR. Pārējā daļā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Piedzīt no apsūdzētā par labu valstij procesuālos izdevumus 123,80 EUR, kas saistīti ar samaksu aizstāvei /pers. A/ par juridiskās palīdzības sniegšanu tiesas sēdē.

Procesuālos izdevumus par aizstāvja juridisko pakalpojumu sniegšanu tiesas sēdē jāsamaksā 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas: Valsts kases kontā-saņēmējs: NMR90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV68TREL1060001239300. Maksājumu apliecinošs dokuments jāiesniedz Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Lietiskos pierādījumus pēc sprieduma spēkā stāšanās:
-CD-R disku, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, **iznīcināt.**
Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma teksta pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kaitējuma kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots un pieejams 2015.gada 9.jūnijā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Ādamsone-Struža